

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3136-14
3137-14

meddelad i Stockholm den 16 februari 2016

KLAGANDE

AA

Ombud: Förbundsjurist Linda Wallin
LO-TCO Rättsskydd AB
Box 1155
111 81 Stockholm

MOTPART

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 15 maj 2014 i mål nr 3532-13 och 3533-13

SAKEN

Sjukpenning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

AA beviljades med början i november 2011 sjukpenning på grund av funktionsnedsättningar till följd av främst smärta i en fotled. Under våren och

Dok.Id 166046

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
3136-14
3137-14

sommaren 2012 genomgick han ett flertal olika medicinska undersökningar, bl.a. hos reumatolog och ortoped.

Sedan han varit sjukskriven i 180 dagar – och hans arbetsförmåga inte längre skulle bedömas i förhållande till hans ordinarie arbete som vaktmästare utan i förhållande till arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden – beslutade Försäkringskassan att inte längre betala ut sjukpenning från och med den 16 juni 2012.

AA begärde omprövning och åberopade bl.a. ett läkarintyg från den 29 juli 2012. I intyget angavs en ny diagnos (L5-syndrom, ischias) samt gjordes bedömningen att besvären borde vara behandlingsbara med sjukgymnastik och att prognosen i sådant fall var mycket god för full återgång i det ordinarie arbetet inom en till några månader.

Försäkringskassan ansåg att läkarintyget från den 29 juli inte kunde ligga till grund för en prövning av AAs arbetsförmåga för tiden före detta datum. Särskilda skäl att inte pröva hans arbetsförmåga i förhållande till arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden utan i stället i förhållande till hans ordinarie arbete förelåg därmed inte för perioderna den 16 juni – 16 juli respektive den 17 juli – 28 juli 2012. För tiden därefter beviljades han sjukpenning med stöd av läkarintyget.

AA överklagade besluten att inte betala ut sjukpenning för tiden den 16 juni – 28 juli 2012 hos Förvaltningsrätten i Linköping som avslog överklagandet.

Förvaltningsrätten anförde bl.a. att det av ett läkarintyg från juni 2012 inte gick att bedöma om AA skulle komma att få tillbaka sin arbetsförmåga och att det vid prövningen av om särskilda skäl förelåg inte kunde göras en retroaktiv bedömning utifrån läkarintyget från den 29 juli 2012.

I det nu överklagade avgörandet avslog Kammarrätten i Jönköping AAs överklagande. Kammarrätten anförde att läkarintyget från den 29 juli 2012 inte kunde läggas till grund för bedömningen att det redan dag 181 i

Mål nr
3136-14
3137-14

rehabiliteringskedjan fanns en välgrundad anledning att anta att AA kunde återgå i arbete hos sin arbetsgivare och att särskilda skäl därmed skulle ha förelegat.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och förklarar att han har rätt till sjukpenning även för den i målet aktuella perioden, dvs. den 16 juni – 28 juli 2012. Han anför bl.a. följande. Att Försäkringskassan har ansett att särskilda skäl förelåg från och med den 29 juli 2012 men inte för perioden dessförinnan är både ologiskt och orimligt. Generellt sett kan ett läkarintyg ges ett visst bevisvärde för tid innan det utfärdades. Det finns goda skäl att anta att läkarens bedömning hade blivit densamma om undersökningen gjorts under den aktuella perioden.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Underlag som kan beaktas vid prövningen av om det finns särskilda skäl måste existera vid tidpunkten för Försäkringskassans beslut, i detta fall vid omprövningsbesluten. Innehållet i intyget kan inte beaktas från en tidigare tidpunkt än dagen för intyget eftersom det är fråga om ett antagande om framtida skeenden.

I vart fall förelåg inte särskilda skäl. Den medicinska utredningen beskriver ett långdraget sjukdomsförlopp där den egentliga orsaken till besvären inte har kunnat kartläggas trots olika medicinska utredningar. Fortsatta undersökningar behövdes. Prognosen för när AA kunde återgå i ordinarie arbete i full omfattning var osäker. Tidplan i egentlig mening saknades.

Mål nr
3136-14
3137-14

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Vad målet gäller

Frågan i målet är om bedömningen av om det efter 180 dagar förelegat särskilda skäl att inte pröva en persons arbetsförmåga mot normalt förekommande arbeten kan grundas på en medicinsk utredning som genomförts vid en senare tidpunkt än den som bedömningen avser och, i så fall, den i målet aktuella utredningen har inneburit att särskilda skäl har förelegat.

Rättslig reglering m.m.

Av 27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken framgår bl.a. att från och med den tidpunkt då den försäkrade har haft nedsatt arbetsförmåga under 180 dagar ska, om det inte finns särskilda skäl mot det, beaktas om den försäkrade har sådan förmåga att han eller hon kan försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Enligt den lydelse av lagrummet som gällde före den 1 juli 2012 skulle arbetsförmågan bedömas i förhållande till den reguljära arbetsmarknaden.

Av förarbetena framgår bl.a. följande (prop. 2007/08:136 s. 68 f). Kravet på särskilda skäl innebär att det ska föreligga stor sannolikhet att den försäkrade kan återgå i arbete hos arbetsgivaren för att prövningen mot hela arbetsmarknaden ska skjutas upp. Denna bedömning måste därför också vara välgrundad. Det kan t.ex. vara fallet när den försäkrade väntar på eller nyligen genomgått en operation som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet med stor sannolikhet leder till att arbetsförmågan återställs. Likaså kan särskilda skäl bli aktuella om det med utgångspunkt från de försäkringsmedicinska beslutsstöd som Socialstyrelsen har utarbetat kan förväntas att den försäkrade kan återgå i arbete hos arbetsgivaren inom viss tid. Det bör således framgå av det medicinska underlaget att det finns en välgrundad anledning att anta att den försäkrade kan återgå i arbete hos arbetsgivaren och en tidplan för när så kan förväntas ske. Särskilda skäl bör därför endast beaktas vid tydliga diagnoser. Vid mer diffusa diagnoser torde det vara

Mål nr
3136-14
3137-14

svårt att ha en välgrundad uppfattning om att en viss terapi har önskad effekt eller vilket läkningsförlopp som kan förväntas.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Vid prövning av rätt till sjukpenning finns inget hinder mot att beakta senare tillkommen medicinsk utredning (jfr RÅ 2010 not. 19). Detta gäller även vid prövningen av om det föreligger särskilda skäl enligt 27 kap. 48 § socialförsäkringsbalken. Vid bedömningen av AAs arbetsförmåga och eventuella rätt till sjukpenning efter 180 dagar ska således även läkarintyget från den 29 juli 2012 beaktas.

Nästa fråga är om det föreligger särskilda skäl att inte pröva AAs arbetsförmåga i förhållande till normalt förekommande förvärvsarbete på arbetsmarknaden.

Av förarbetena framgår att det ställs höga krav för att det ska anses föreligga särskilda skäl att inte pröva arbetsförmågan mot normalt förekommande arbeten. Det ska av det medicinska underlaget framgå att det finns en välgrundad anledning att anta att den försäkrade med stor sannolikhet kan återgå i arbete hos arbetsgivaren och en tidplan för när så kan förväntas ske. För att i första hand Försäkringskassan ska kunna göra en sådan bedömning krävs av den medicinska utredningen att såväl den ställda diagnosen som prognosen för återgång i arbete är väl underbyggda. Särskilt höga krav måste ställas när den försäkrade har varit föremål för tidigare medicinsk utredning som resulterat i andra diagnoser eller andra antaganden om återgång i arbete.

Av läkarintyget från den 29 juli 2012, utfärdat av företagsläkaren Michael McKeogh, framgår bl.a. följande. Det är endast när AA kör bil som hans besvär är begränsande i arbetet. Då uppkommer domningar och smärta kring höger fotled och under höger stortå. Besvären avklingar snabbt när han kliver ut ur bilen. Detta talar för en nervrotspåverkan och anamnesmässigt stämmer det mer med L5-syndrom. Vid undersökning tyder allt på en intermittent nervrotspåverkan på L5-nivå. Detta bör vara behandlingsbart med enkel sjukgymnastik och svankstöd vid

Mål nr
3136-14
3137-14

sittande i bil. I så fall är prognosen mycket god och full arbetsåtergång i ordinarie arbete kan förväntas inom en till några månader.

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening uppfyller inte läkarintyget de krav som måste ställas för att särskilda skäl ska anses föreligga. Överklagandet ska därför avslås.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Erik Nymansson, Per Classon och Leif Gäverth.

Målen har föredragits av justitiesekreteraren Elisabeth Rahlén.